

Uchwała nr... (projekt)
Rady Dialogu Społecznego
z dnia... października 2020 r.
w sprawie transformacji niskoemisyjnej kraju

Na podstawie art. 28 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2232), uchwała się, co następuje:

§ 1.

Rada Dialogu Społecznego ocenia, iż realizacja unijnego celu neutralności klimatycznej w perspektywie 2050 r. stanowi jedno z największych wyzwań, przed którymi stoi Rzeczpospolita Polska. Osiągnięcie wymogów europejskich wymagać będzie dokonania transformacji niskoemisyjnej kraju, która dotknie wiele obszarów życia społeczno-gospodarczego. Tylko w ramach Rady Dialogu Społecznego oraz przy bliskiej współpracy z Wojewódzkimi Radami Dialogu Społecznego, możliwe jest wypracowanie odpowiednich rozwiązań.

Członkowie Rady identyfikują następujące **główne cele transformacji**:

- Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, jako główne narzędzie walki ze zmianami klimatu. Polska jako strona Porozumienia paryskiego jest zobowiązana do osiągnięcia neutralności klimatycznej w drugiej połowie wieku, jednocześnie Polska jako państwo członkowskie UE będzie się przyczyniała do osiągnięcia przez UE neutralności klimatycznej w 2050 r.
- Wzmocnienie polskiej gospodarki poprzez rozwój nowych gałęzi przemysłu związanych z gospodarką niskoemisyjną, a także unowocześnienie i utrzymanie konkurencyjności tradycyjnych gałęzi przemysłu.
Transformacja energetyczna, ze wszystkimi swoimi wyzwaniami, jest szansą na modernizację nie tylko systemu energetycznego, ale również na unowocześnienie polskiej gospodarki poprzez wprowadzenie innowacyjnych technologii, co może przyczynić się do osiągnięcia przewagi konkurencyjnej przez polskie podmioty.
- Poprawa jakości życia Polaków poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska, zapewnienie miejsc pracy, wzrost siły nabywczej. Transformacja energetyczna mimo, że niesie ze sobą ryzyka oraz jest procesem kosztownym, wpłynie niewątpliwie na sposób i jakość życia obywateli. Konieczne jest zmaksymalizowanie korzyści wynikających z transformacji dla obywateli.

Rada jest zdania, iż **powyższe cele można realizować poprzez:**

- Skuteczne wdrożenie polityki transformacji energetycznej, uwzględniając konieczność redukcji emisji przy zapewnieniu sprawiedliwych przemian społecznych.
Konieczna jest sfinalizowanie prac nad, a następnie realizacja, strategicznych dokumentów rządowych przy jednoczesnym planowaniu działań lokalnych, które będą dostosowane w szczególności do lokalnych uwarunkowań i realizacji specyficznych wyzwań danych regionów. Dotyczy to przede wszystkim podejścia do sprawiedliwej społecznie transformacji i dostosowania kierunków wsparcia do lokalnych uwarunkowań. Wśród głównych kierunków zmian partnerzy społeczni wskazują m.in. rozwój elektromobilności, rozwój odnawialnych źródeł energii (zarówno wielkoskalowych, np. offshore, jak również prosumenckich), rozwój lokalnych klastrów energii, poprawa efektywności energetycznej budynków, modernizacja ciepłownictwa sieciowego.
- Zapewnienie jak największej puli środków na wsparcie przemian gospodarczych i społecznych wynikających z transformacji energetycznej.
Biorąc pod uwagę wysokoemisyjny miks energetyczny Polski potrzeby inwestycyjne w zakresie modernizacji gospodarki są bardzo duże, stąd konieczność pozyskania znaczących funduszy z UE, które zmobilizują inwestycje prywatne w modernizację gospodarki. Konieczne jest zapewnienie osłony socjalnej dla pracowników sektorów szczególnie narażonych na negatywne skutki osiągnięcia celu neutralności klimatycznej. Obok tego należy zapewnić środki na szeroko zakrojone programy edukacyjne i szkoleniowe, nastawione na zdobycie przez pracowników dodatkowych kwalifikacji.
- Zaprojektowanie i wdrożenie programów wsparcia transformacji energetycznej ze środków UE i krajowych, ze szczególnym uwzględnieniem działań zapewniających sprawiedliwą transformację, w tym tworzenia nowych miejsc pracy w sektorach.
Zarówno środki, które już są dostępne na cele klimatyczne, jak również potencjalne nowe źródła finansowania powinny być rozdysponowane jak najbardziej efektywnie, stąd też potrzeba odpowiedniego zaprogramowania wydatkowania tych środków. Konieczne jest zapewnienie wsparcia w dwóch kierunkach: działania inwestycyjne związane z modernizacją oraz działania uzupełniające, w szczególności związane z zapewnieniem sprawiedliwej transformacji.
- Likwidację barier oraz wprowadzanie zachęt do tworzenia nowych miejsc pracy.
- Podnoszenie świadomości społecznej o zmianach klimatu.

- Wprowadzenie systemu zachęt do realizacji działań sprzyjających transformacji do gospodarki niskoemisyjnej.
- Wsparcie działań w zakresie badań i rozwoju technologii niskoemisyjnych.

Mając na względzie powyższe, **członkowie Rady Dialogu Społecznego deklarują wolę współpracy i współdziałania przy realizacji poniższych zadań**, jednocześnie zapewniając, że wyliczenie to nie ma charakteru enumeratywnego:

- Przeprowadzenie szerokiej debaty publicznej, ponad podziałami, z udziałem m.in. jednostek samorządu terytorialnego, instytucji rządowych, samorządowych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców - na temat niezbędnych zmian prawnych, organizacyjnych, uzgodnienia koniecznych reform.
- Przeprowadzanie analizy działań potrzebnych do wdrożenia w poszczególnych sektorach przemysłowych, które byłyby konieczne do ich skutecznej transformacji, przy zachowaniu lub wręcz zwiększeniu konkurencyjności polskich firm.
- Przeprowadzenie analizy konieczności wprowadzenia mechanizmów osłonowych, jak również systemów wsparcia przedsiębiorców oraz innych mechanizmów socjalnych, aby pogodzić rozwój gospodarczy z wymaganiami transformacji.
- Wspólne prowadzenie działań na poziomie UE, nakierowanych na rzecz zwiększenia środków na wsparcie transformacji niskoemisyjnej w Polsce, w tym m.in. w Parlamencie Europejskim i Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Za stronę rządową

Za stronę pracowników

Za stronę pracodawców